

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Метою моніторингу було оцінювання здобувачами ступеня вищої освіти «Бакалавр» академічної доброчесності за ОПП «Харчові технології». Анкетування проведено в 1 семестрі 2020-2021 навч. року.

Учасники анкетування – здобувачі ступеня вищої освіти «Бакалавр», які навчаються за ОПП «Харчові технології».

Респондентам було запропоновано відповісти на десять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; колективи кафедр, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій.

Всього опитані **73 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»), що склало **65%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

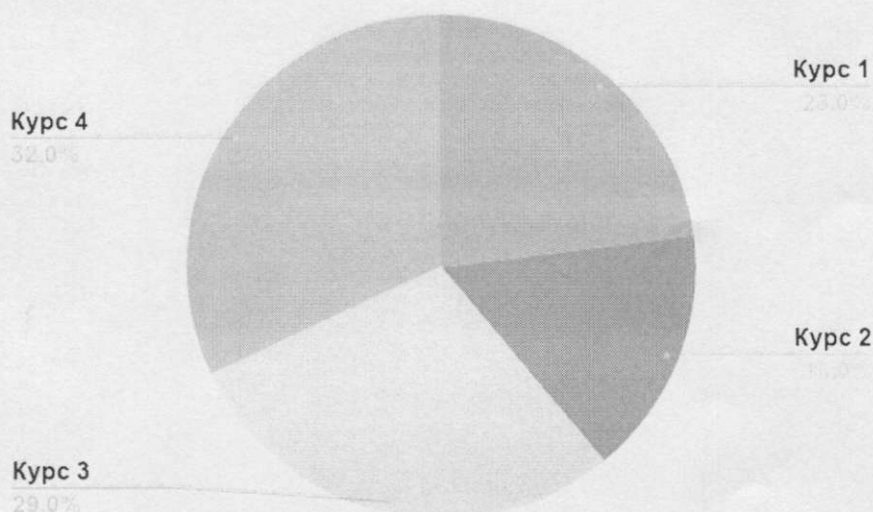

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низький; загалом низький; середній; загалом достатньо високий; дуже високий. Результати опрацювання відповідей респондентів наведено на рисунку 2.

Рисунок 2 – Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже високий» 19,2% та «загалом достатньо високий» 58,9%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано оцінити корупцію в університеті за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і студенти, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

Рисунок 3 – Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 показує, що 68,5 % респондентів відповіли «ні, не стосуються зовсім». Водночас наступні відповіді: «стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам» надали 9,6% та «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти» 17,8% потребують уваги.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Чи доводилось Вам особисто в процесі навчання робити наступне...?». Варіанти відповідей були наступні - часто, рідко, ніколи:

- дарувати подарунки викладачам
- надавати викладачам на послуги кафедри
- купувати навчальні матеріали кафедри
- купувати реферат
- купувати курсову роботу
- купувати дипломну роботу
- платити гроші за оцінку
- платити за поселення у гуртожиток
- готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах
- завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні.

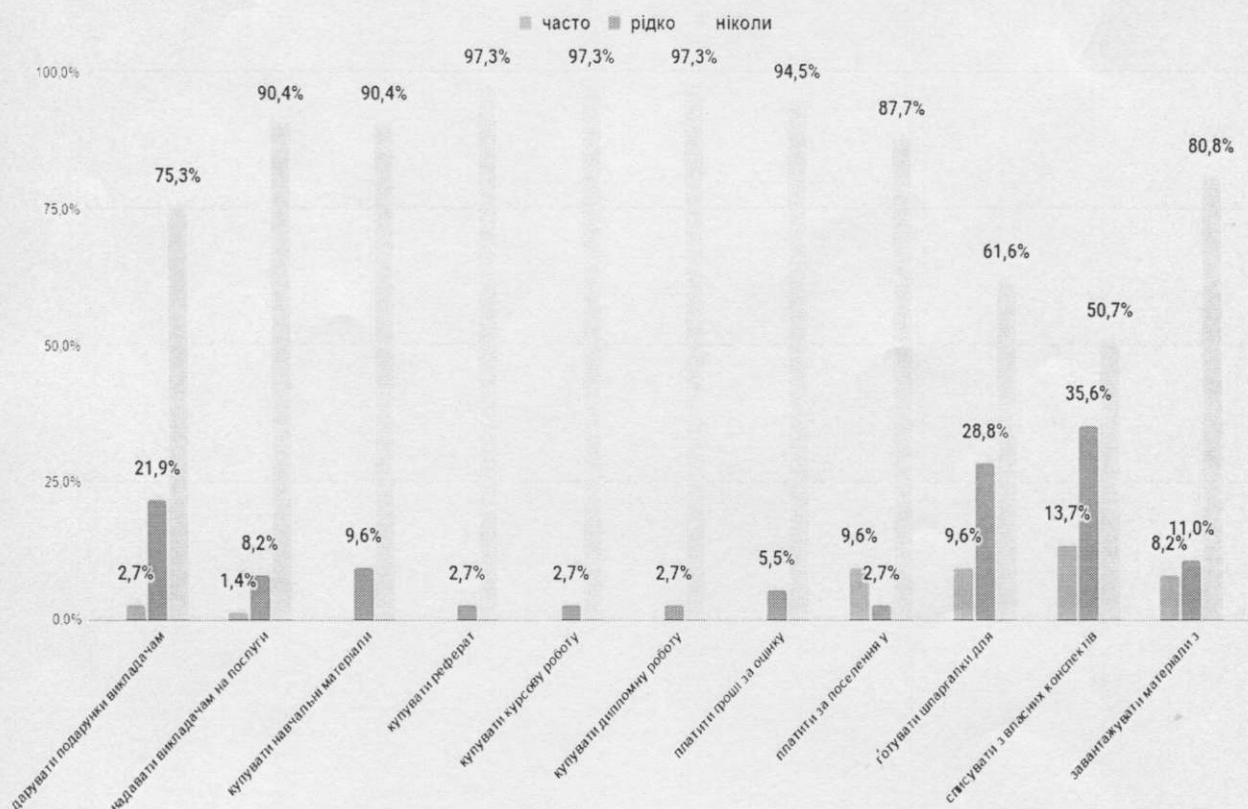

Рисунок 4 – Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 83,9% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Близько 50%

респондентів вказали, що списували з власних конспектів на контрольних заходах та 38% готували шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК. Дарували подарунки викладачам 24,6% респондентів. Завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні майже 20%.

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб вступити до ЗВО
- для того, щоб отримати потрібну оцінку
- для того, щоб не здавати лабораторні і практичні роботи
- для того, щоб не робити особисто курсову чи дипломну роботу
- це був «знак вдячності»
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача.

Дали відповідь на це запитання 38 (52%) з 73 респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб отримати потрібну оцінку 86,8 % та в «знак вдячності» 18,4% (рис. 5). Жодного разу здобувачі не вказали «для того, щоб не робити особисто курсову чи дипломну роботу».

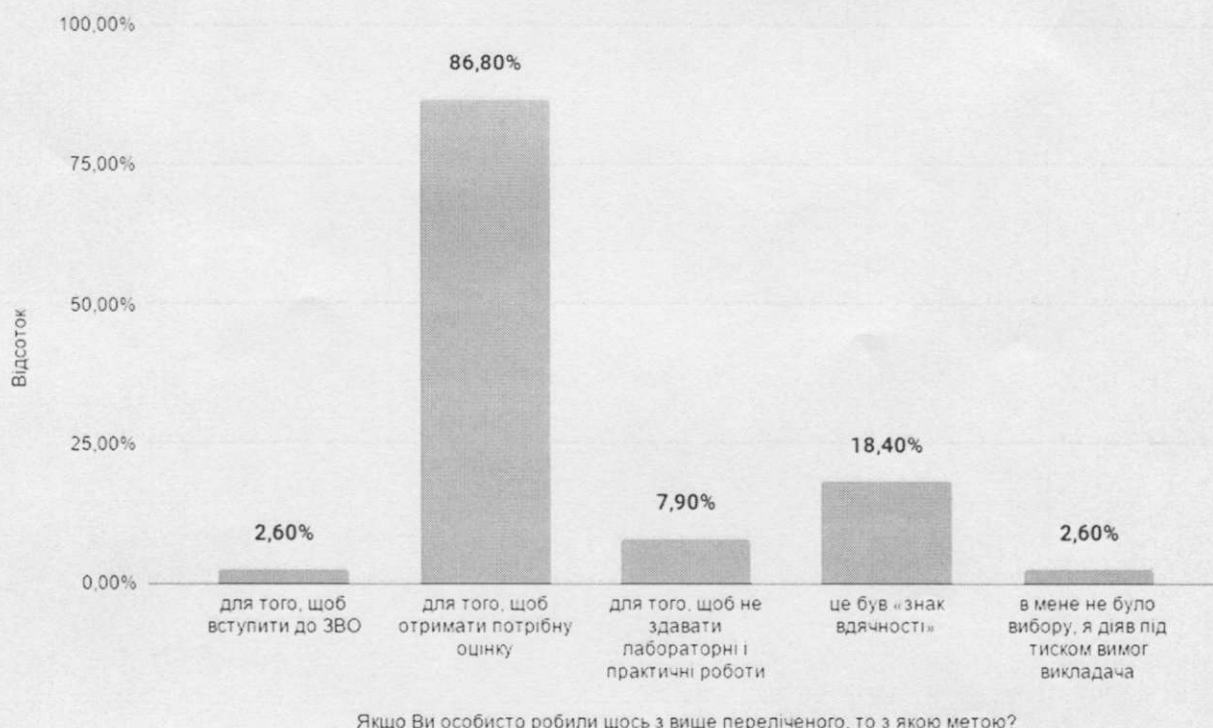

Рисунок 5 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від методистів, лаборантів тощо
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведено на рисунку 6.

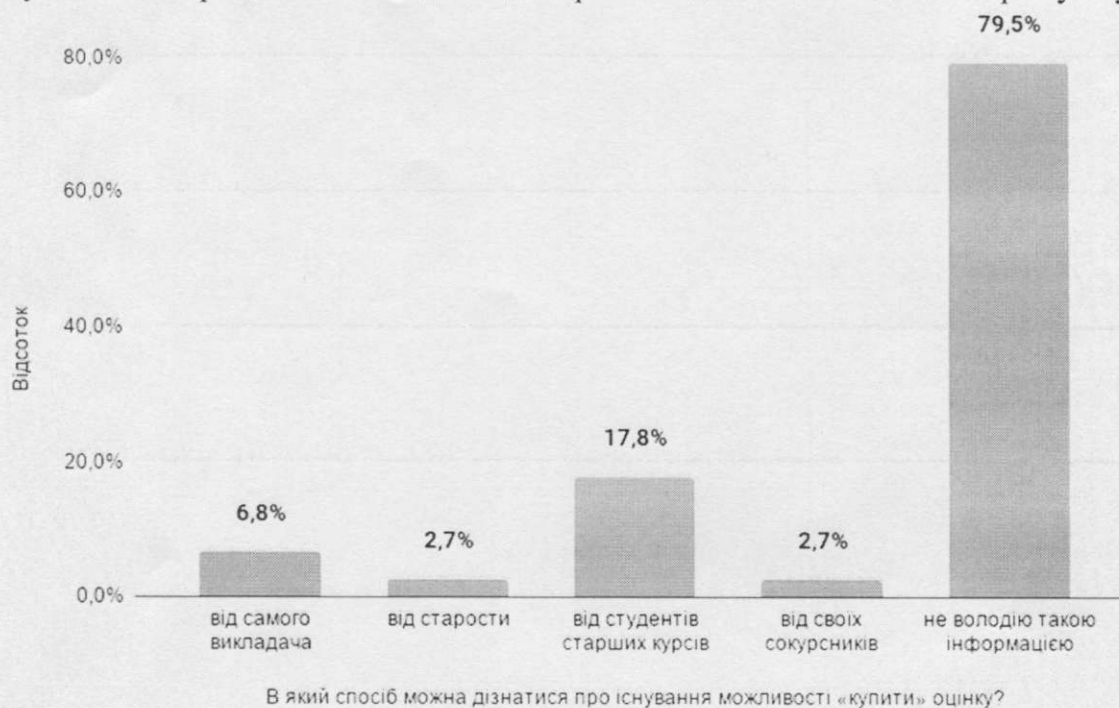

Рисунок 6 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 6 видно, що 79,5% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку. Від студентів старших курсів можуть дізнатися 17,8% респондентів.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведено на рисунку 7.

Аналіз рисунку 7 показує, що 38,4 % здобувачів вказали, що взагалі не доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах. Здобувачі ОС «Бакалавр», в основному, 1 і 2 курсів відповіли «4 – часто» – 4,1% респондентів та 2,7% – «5 – дуже часто». На цей результат необхідно звернути особливу увагу при перегляді робочих програм навчальних дисциплін перед наступним начальним роком та при ухваленні на засіданні кафедри і методичній комісії факультету.

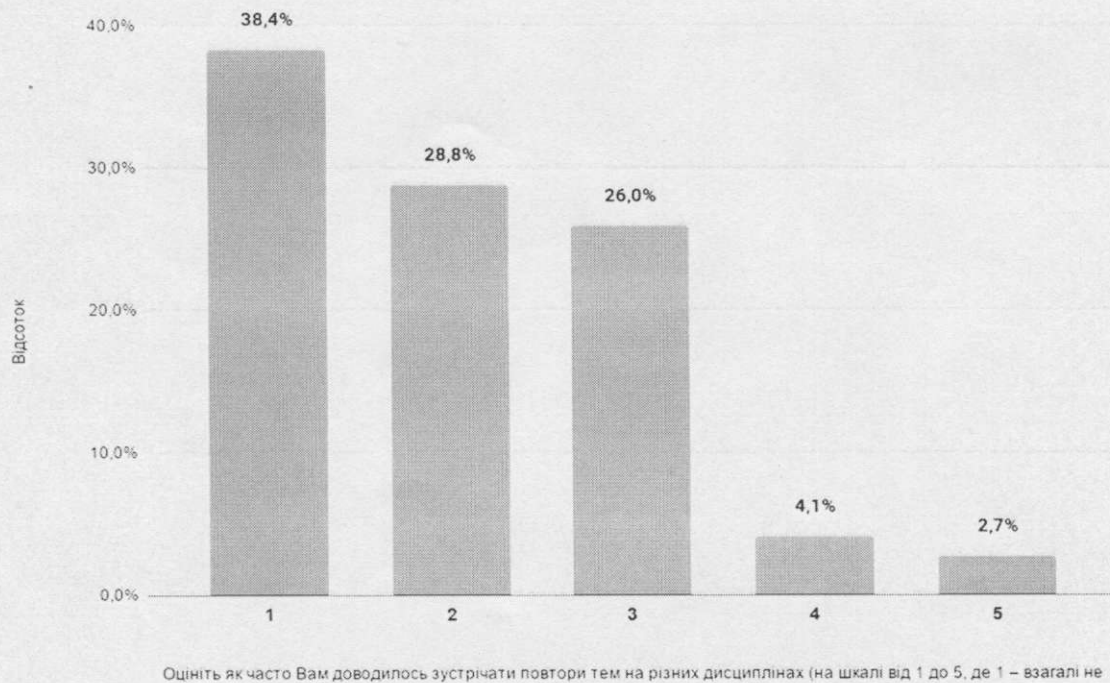

Рисунок 7 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

7. На питання «Чи доводилося Вам писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що не доводилось 78,1% (рис. 8). Сім (12,3%) здобувачів, 71% з яких навчається на 4 курсі, відповіли, що вони писали однакові роботи для різних дисциплін.

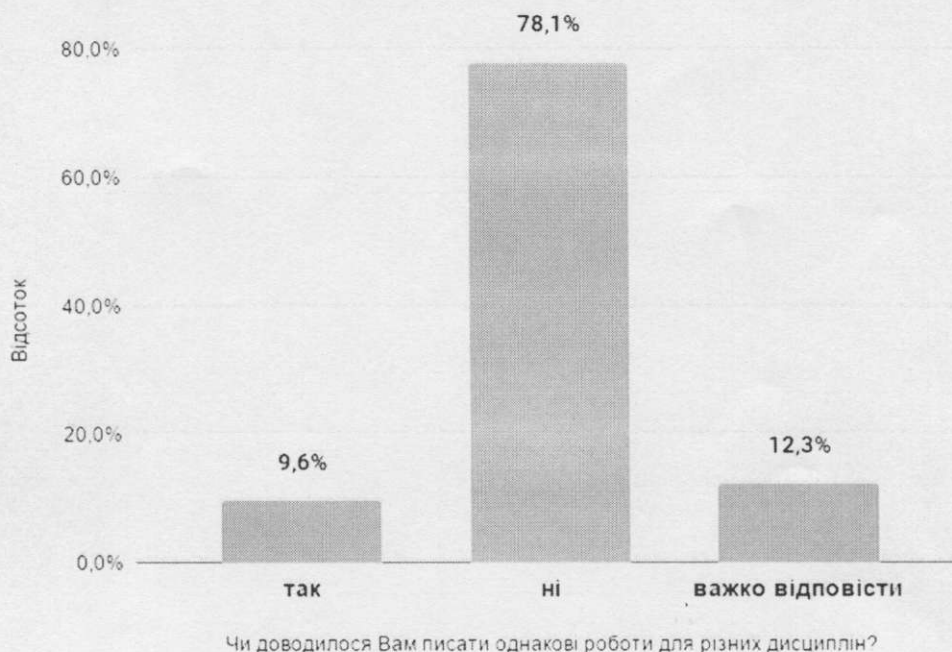

Рисунок 8 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної добротності?» 49 % здобувачів всіх курсів відповіли, що не

доводилось, та 51 % відповідно «так».

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 47,9% - помірно навантаження. Скоріш надмірне (31,5%) та вкрай надмірне (8,2%) відповіли здобувачі ОС Бакалавр всіх курсів, але 70% з них - це студенти 1 і 2 курсів.

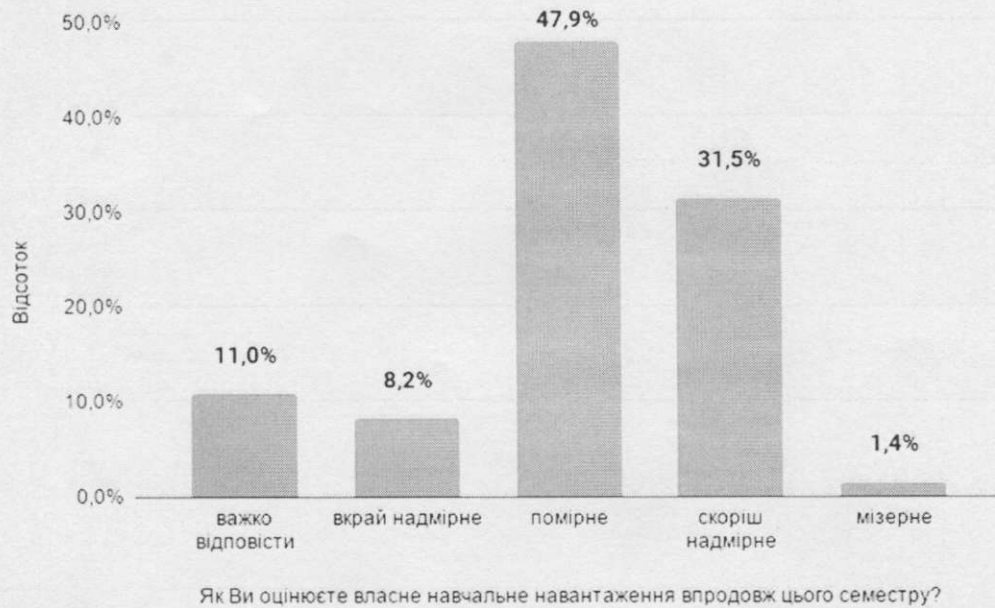

Рисунок 9 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

10. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Коллективи яких кафедр, на Ваш погляд, є взірцем доброчесності та дотримання професійної етики?» (кількість відповідей не більше трьох). Результати опрацювання відповідей наведені на рисунку 10, на якому зображені лідери серед кафедр.

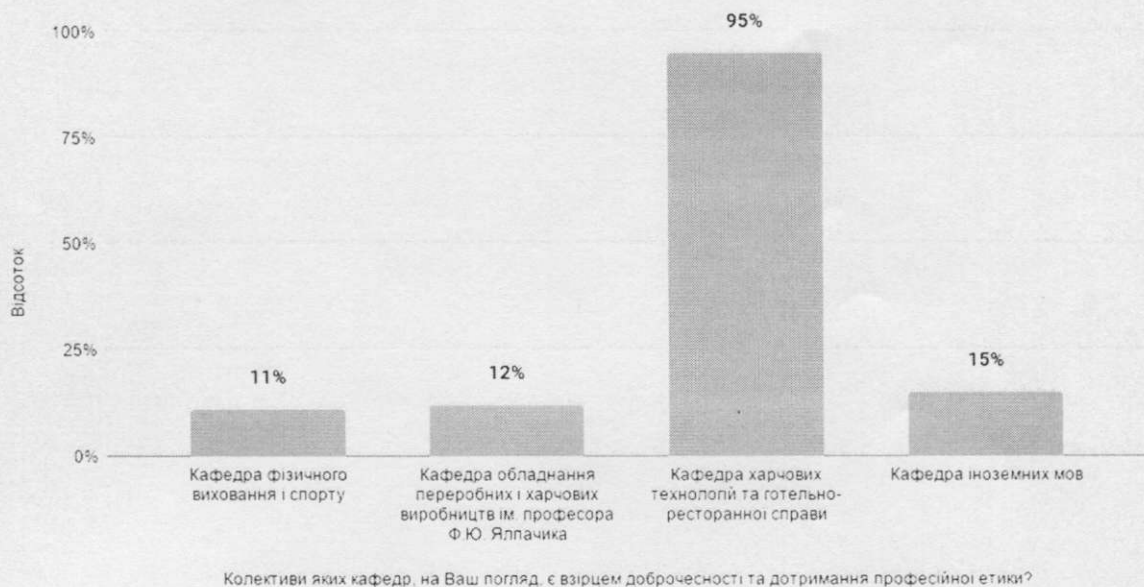

Рисунок 10 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз результатів опитування показує, що кафедру харчових технологій та готельно-ресторанної справи вказали 95% здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», як взірець доброчесності та дотримання професійної етики.

Висновки

Результати моніторингу анкетування здобувачів вищої освіти, щодо академічної доброчесності за освітньо-професійною програмою «Харчові технології» розглянути на засіданні кафедри харчових технологій та готельно-ресторанної справи. Аналіз результатів анкетування з питань академічної доброчесності та якості освіти, показав що більшість респондентів високо оцінюють якість освіти у ТДАТУ, а чесність у навчанні та викладанні є базовою умовою освітнього процесу в університеті.

З метою попередження та уникнення можливих проявів недоброчесності необхідно:

1) Кураторам академічних груп ознайомлювати студентів з Кодексом честі, Антикорупційною програмою ТДАТУ і «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в ТДАТУ» та необхідністю дотримання загальноприйнятих норм морально-етичної поведінки в університеті.

2) На засіданнях кафедри регулярно розглядати питання дотримання норм академічної доброчесності та системному уникненню їх порушень під час здійснення власної діяльності всіма учасниками процесу отримання та надання освітніх послуг.

3) На основі використання міждисциплінарних зв'язків та обміну міждисциплінарної інформації провести оптимізацію робочих програм навчальних дисциплін з метою уникнення повторів тем.

4) Викладачам кафедри дотримуватися вимог об'єктивності, валідності та справедливості під час оцінювання та забезпечувати відкритість і прозорість проведення оцінювання рівня знань здобувачів.

5) Провести роз'яснювальну роботу серед студентів про важливість чесних і об'єктивних відповідей під час анкетування, щодо питань доброчесності. Адже, цілком очевидним видається неправдивість відповідей про «купівлю» дипломних та курсових робіт, коли на момент опитування, відповідно до навчального плану, їх ще не було. Крім того, відповіді на питання «*Чи доводилось Вам особисто в процесі навчання робити наступне...?*» та «*Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?*» є взаємовиключними.

6) Для стимулювання здобувачів вищої освіти до самостійного виконання курсових і дипломних робіт та проектів

- залучати студентів до участі у наукових гуртках;
- результати наукових досліджень, систематично заслуховувати на засіданнях

наукових студентських гуртків та наукових конференціях;

– результати наукових досліджень представлені у вигляді тез / наукових статей у наукових виданнях;

– керівникам курсових, дипломних робіт консулювати здобувачів, як потрібно грамотно, організовано та послідовно реалізувати основні завдання курсових та дипломних досліджень на основі загальних вимог, здійснювати додаткове роз'яснення та уточнення складних питань;

– здійснювати публічний захист курсових і дипломних проєктів.

Гарант ОПП «Харчові технології»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Надія ЗАГОРКО

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,

к.т.н, доцент

Радміла СКЛЯР